

Opbouw reële virtuele tarieven Wmo Súdwest-Fryslân

In deze notitie beschrijven we de opbouw van reële, virtuele tarieven voor de Wmo-diensten in de gemeente Súdwest-Fryslân. Dit is het onderdeel 'p' in onderbouwing van de gebiedsbudgetten. Dat doen we door eerst het gebruikte kostprijsmodel te beschrijven en aansluitend de toepassing daarvan voor de verschillende producten die opgaan in de gebiedsbudgetten.

Inleiding

De gemeente Súdwest-Fryslân gaat vanaf 2022 werken met een lumpsum budget voor de financiering van de Wmo. Deze budgetten worden bepaald aan de hand van de formule 'Lumpsumbudget = Virtueel tarief * Feitelijk zorggebruik * Transformatie-effect':

$$L = p * q * t$$

Hierin staat de L voor het gevraagde lumpsumbudget voor één of meer gebieden. De 'p' betreft de reële, virtuele tarieven voor de huidige producten in de Wmo ondersteuning; in deze notitie beschrijven hoe we tot de opbouw daarvan komen. De 'q' heeft betrekking op het feitelijk zorggebruik van alle inwoners die momenteel van de huidige Wmo-diensten gebruikmaken; dit wordt bepaald aan de hand van de feitelijk geleverde ondersteuning in heel 2019, gebaseerd op facturatiegegevens. De 't' staat voor het 'transformatie-effect'; het verwachte toekomstige effect van de gebiedsgerichte aanpak op het gebruik van de maatwerkdiensten. Dit effect wordt in de loop van de komende periode in dialoog met de aanbieders vastgesteld, waarbij tevens in ogenschouw wordt genomen welk transformatie-effect andere gemeenten verwachten te bereiken.

In deze notitie beschrijven we de aanpak bij het bepalen van de virtuele tarieven, de algemene opbouw van het gebruikte kostprijsmodel en de uitwerking daarvan naar de verschillende producten. De notitie bevat de waarden voor de verschillende kostprijs-elementen (parameters) en de uitkomsten in de vorm van de virtuele tarieven.

AMvB Reële tarieven

De Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) uit 2017 verplicht gemeenten om bij de professionele ondersteuning in het sociaal domein reële tarieven te hanteren. In de AMvB is een lijst opgenomen van kostprijs-elementen op basis waarvan de gemeente het tarief dient te bepalen. Volgens dit wettelijk kader worden in ieder geval de volgende kostprijs-elementen meegenomen bij het bepalen van een reëel tarief, uitgaande van een gemiddeld efficiënte zorgverlener:

- Kosten van de beroepskracht;
- (Redelijke) overheadkosten;
- Kosten voor niet-productieve uren van de beroepskrachten als gevolg van verlof, ziekte, scholing en werkoverleg;

- Reis- en opleidingskosten;
- Indexatie van de reële prijs;
- Overige kosten als gevolg van de door een gemeente gestelde verplichtingen voor aanbieders, zoals bijvoorbeeld rapportages en administratieve verplichtingen.

Het begrip 'reëel' weerspiegelt de (goede) verhouding tussen de prijs voor de levering van een voorziening en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit van diezelfde voorziening. Wanneer een tarief 'reëel' is, is niet in de AMvB bepaald; dat is en blijft een beslissing van de gemeente. Belangrijke toetssteen hierbij is dat het tarief tot stand komt in een transparant proces naar/met de aanbieders en dat het tarief herleidbaar en herkenbaar is. Daarom maakt marktconsultatie en dialoog met aanbieders onderdeel uit van dit proces om tot reële virtuele tarieven te komen. Daarmee wordt inzicht verkregen in de reacties op de parameterwaarden door de aanbieders in de eigen regio.

Virtuele tarieven

In dit proces wordt toegewerkt naar een lumpsumbudget per gebied binnen de gemeente Súdwest Fryslân. In de toekomstige bekostiging is daarom geen sprake meer van tarieven per product of dienst. De virtuele tarieven zijn echter wel nodig als rekeneenheid bij het berekenen van dit lumpsumbudget.

Werkwijze

Om te komen tot een gedragen advies over de te hanteren reële tarieven die past bij de AMvB, zijn verschillende stappen doorlopen:

- 1) Aan de hand van de productbeschrijvingen van Súdwest Fryslân is door bureau HHM een eerste uitwerking van een algemeen kostprijsmodel opgesteld voor de verschillende producten. Daarbij is gebruik gemaakt van benchmarkrapporten, rapportages van verschillende kostprijsonderzoeken en uitkomsten van vergelijkbare trajecten elders, waaronder de uitvraag die in de zomer van 2018 is uitgevoerd met het oog op de resultaatbudgetten waar toen aan werd gewerkt.
- 2) Deze eerste uitwerking is besproken met een ambtelijke vertegenwoordiging van de gemeenten in de regio.
- 3) De parameters, met voorgestelde parameterwaarden, zijn tijdens 'marktconsultatie bijeenkomsten' voorgelegd aan gecontracteerde aanbieders. Tijdens deze bijeenkomsten zijn reacties verkregen en argumenten aangereikt.
- 4) Aansluitend hebben de aanbieders één week tijd gehad om ook schriftelijk op de parameters en bijbehorende waarden te reageren. Hiervan hebben zeven aanbieders gebruik gemaakt die in totaal 48 vragen/opmerkingen/voorstellen hebben aangeleverd.
- 5) HHM heeft deze reacties verzameld, gewogen en met de regio besproken. Dat heeft geleid tot het advies om (voor bepaalde producten) de parameterwaarden aan te passen. De reacties zijn separaat gebundeld en met de aanbieders gedeeld.
- 6) Na afloop van deze laatste bespreking is de laatste en definitieve versie van deze notitie opgesteld. De definitieve waarden zijn tot slot in een rekenmodel verwerkt en gebruikt bij het bepalen van het lumpsumbudget.

Productgroepen

De gemeente Súdwest-Fryslân werkt met 22 verschillende producten. Een aantal producten hebben wij niet meegenomen, omdat deze in de praktijk (vrijwel) niet worden afgegeven. De resterende 17 producten hebben wij onderverdeeld in 8 productgroepen waarvoor wij een virtueel tarief berekenen. Een overzicht van de productgroepen en de producten die hieronder vallen vindt u in tabel 1. Het persoonsgebonden budget voor de beschreven producten vormt geen onderdeel van het gebiedsbudget. Wel zal de omzet voor PGB's een relatie hebben met het gebiedsbudget, in de zin dat het communicerende vaten zullen zijn. De verhouding tussen Zorg in natura en PGB in relatie tot het gebiedsbudget wordt de komende periode nog nader uitgewerkt.

Productgroep	Producten
Huishoudelijke Hulp	Hulp bij het Huishouden
Individuele begeleiding basis	Individuele begeleiding Basis Persoonlijke verzorging
Individuele begeleiding plus	Individuele begeleiding Plus (specialistisch)
Kortdurend verblijf	Kortdurend verblijf (alleen verblijfscomponent) Kortdurend verblijf (all-in tarief)
Vervoersdiensten basis	Vervoer dagbesteding groep
Vervoersdiensten rolstoel	Vervoer dagbesteding groep rolstoel
Dagbesteding basis	Dagbesteding Basis - langdurige psychische stoornis Dagbesteding Basis - LG licht Dagbesteding Basis - o.a. ouderen, VG licht
Dagbesteding plus	Dagbesteding Plus - LG midden Dagbesteding Plus - LG zwaar Dagbesteding Plus - ouderen Dagbesteding Plus - VG midden Dagbesteding Plus - VG zwaar
Persoonlijke verzorging	Persoonlijke verzorging
Beschermd Wonen	De ambulante ondersteuning van cliënten uit Beschermd Wonen, die vanaf 2022 onder lokale verantwoordelijkheid komt, gaat ook mee in het gebiedsbudget. Afhankelijk van de besluitvorming daarover wordt dit t.z.t. nader uitgewerkt (nog niet in deze notitie).

Tabel 1. Overzicht van de producten die meegaan in het gebiedsbudget

Kostprijsmodel

Om te komen tot reële tarieven hebben we gebruik gemaakt van onderstaand kostprijsmodel. De nummers bij de parameters verwijzen naar de hierna volgende paragrafen waarin we de verschillende componenten van de kostprijs toelichten en waarin we voor de verschillende producten beschrijven welke concrete keuzes wij voorstellen.

Parameter	Omschrijving
Inschaling (1)	Dit betreft de functiemix van personeel in de directe hulpverlening, als vertaling van de kwaliteitseisen voor een bepaalde dienst of product. Onderdelen hierbij zijn : • een functiemix per product of dienst; • een mix van de vigerende cao's; • een mix van de verschillende salarisschalen.
Opslagen (2)	Hierbij gaat het om reguliere opslagen op het salaris bij de gekozen functieniveaus, zoals vakantietoeslag, eindejaarsuitkering, individuele keuzebudgetten, onregelmatigheidstoeslag, etc.
Sociale lasten (3)	Dit betreft de werkgeverslasten, zoals de verschillende verplichte verzekeringen, pensioen, etc. Deze kunnen per cao verschillen, maar worden in het kostprijsmodel gebundeld.
Overhead (4)	Hierbij gaat het om een opslag voor de kosten van de organisatie waarin het personeel dat de behandeling/ondersteuning biedt, werkzaam is. Vaak onderverdeeld in personele overhead (de kosten van overig personeel, zoals management, staf, beleid, administratie, etc.) en de overige kosten (alle overige, materiële kosten). Ook worden hier opleidingskosten en reiskosten onder begrepen.
Productiviteit/ declarabiliteit (5)	Dit betreft een correctie op de kosten van een medewerker in de directe hulpverlening voor niet-productieve (niet-declarabele) uren. Dit is de totale jaarlijkse kosten per fte gedeeld door het jaarlijks aantal declarabele uren. Hierin zit bijvoorbeeld een correctie voor vrije dagen, feestdagen, algemene tijd, werkoverleg, ziekteverzuim, voor niet-declarabele reistijd, etc.
Risico-opslag (6)	Ook wordt een opslag toegevoegd voor risico's. Alle overige elementen hebben betrekking op de feitelijke kostprijs; deze parameter waarborgt de continuïteit van de organisatie.
Overige kosten voorziening (7)	Voor bepaalde vormen van zorg gelden er aanvullende kosten gekoppeld aan de voorziening. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om de dagbestedingslocatie en bij kortdurend verblijf en beschermd wonen om de kosten van de stenen (huur, onderhoud, afschrijvingen, rente, etc.) en de kosten van hotelmatige voorzieningen (schoonmaak, levensonderhoud, maaltijden, etc.). De waarde van deze component drukken we uit in een vast bedrag per dagdeel of per etmaal. Kosten van vervoer van en naar dagbesteding passen niet in dit algemene kostprijsmodel; daarvoor volgt een alternatief voorstel.

Tabel 2. Algemeen kostprijsmodel voor het sociaal domein

Een belangrijk aandachtspunt bij dit model is dat de beschreven parameterwaarden dienen als een onderlegger voor de bepaling van reële (virtuele) tarieven. Het zijn nadrukkelijk geen eisen of normen waaraan de zorgaanbieders zich moeten houden bij het leveren van de ondersteuning!

1. Maandsalaris en inschaling

De maatschappelijke ondersteuning wordt geboden door professionals met verschillende opleidingsniveaus. De ervaring leert dat dit varieert van MBO-2 niveau tot HBO; het aandeel van de verschillende opleidingsniveaus verschilt per product. De inschaling (de hoogte van het salaris) hangt samen met het opleidingsniveau. Daarnaast zijn de verschillende aanbieders in de praktijk vanuit de historie verbonden met meerdere cao's¹. In tabel 3 geven we weer met welke mix van schalen we hebben gerekend per opleidingsniveau. Deze indeling is gebaseerd op diverse bronnen, zoals: functieboeken, ijkfuncties uit de FWG-systematiek, vacatures en uitkomsten van marktconsultaties in andere regio's bij vergelijkbare trajecten.

niveau \ cao	cao VVT, GGZ en GHZ	cao Sociaal Werk
HbH	FWG HbH (alleen VVT)	-
MBO – 2	FWG 20 (20%) FWG 25 (80%)	schaal 3 (100%)
MBO – 3	FWG 30 (50%) FWG 35 (50%)	schaal 4 (50%) schaal 5 (50%)
MBO – 4	FWG 40 (50%) FWG 45 (50%)	schaal 6 (50%) schaal 7 (50%)
HBO	FWG 50 (80%) FWG 55 (20%)	schaal 8 (80%) schaal 9 (20%)

Tabel 3. Inschaling per opleidingsniveau²

De opleidingsmix voor de verschillende productgroepen hebben wij in de eerste plaats gebaseerd op de productbeschrijvingen van de gemeente Súdwest-Fryslân. Daarnaast hebben wij gebruik gemaakt van uitkomsten van vergelijkbare trajecten, waaronder de uitvraag die in de zomer van 2018 is gehouden in de gemeente. De oorspronkelijke producten binnen de productgroepen dagbesteding basis en dagbesteding plus hebben voor verschillende doelgroepen andere tarieven. Wij kiezen ervoor om de tarieven te bepalen voor de gehele productgroep dagbesteding plus en dagbesteding basis, ten behoeve van de overzichtelijkheid. Voor de verschillende productgroepen hanteren we de volgende opleidingsmix:

Productgroep	HbH	MBO – 2	MBO – 3	MBO – 4	HBO
Huishoudelijke Hulp	100%				
Individuele begeleiding basis			50%	40%	10%
Individuele begeleiding plus				20%	80%
Kortdurend verblijf			40%	40%	20%
Dagbesteding basis³		5%	40%	45%	10%
Dagbesteding plus³		5%	35%	35%	25%
Persoonlijke verzorging		100%			

Tabel 4. Functiemix per product

¹ Wij gaan uit van een gelijke verdeling van de vier relevante cao's, namelijk VVT, GHZ, GGZ en Sociaal Werk.

² Deze mix is de basis voor de tarieven; dus geen eis voor de feitelijke mix in de praktijk van de aanbieders.

³ We gaan ervan uit dat de dagbesteding inclusief lichte persoonlijke verzorging wordt georganiseerd; derhalve is een percentage van het opleidingsniveau MBO-2 opgenomen.

Niet iedere medewerker wordt op de hoogste trede (periodiek) binnen de schaal uitbetaald. Voor de inschaling adviseren wij aan te sluiten bij de uitkomsten van onderzoek door KPMG uit 2014. Deze waarde werd door KPMG gevonden na een breed onderzoek bij aanbieders naar de kostprijzen van de dienstverlening die vanaf 2015 na de gemeenten is gedecentraliseerd en nadien in vele trajecten bevestigd. Dit percentage weerspiegelt bij een organisatie met een normaal personeelsverloop de verhouding tussen blijvend personeel dat jaarlijks hoger wordt ingeschaald en nieuwe medewerkers die lager ingeschaald worden. Daaruit komt naar voren dat een percentage van **90% van het maximumsalaris** de 'normale' verdeling weerspiegelt van de verdeling van medewerkers over de periodieken van de betreffende salarisschaal⁴. Uitkomsten van vergelijkbare trajecten bevestigen dit percentage.

2. Opslagen

De opslagen worden rechtstreeks uit de cao's afgeleid.

Parameter	Waarden	Toelichting
Vakantie	8%	Dit is in alle cao's gelijk (bij HbH geldt een minimum).
Eindejaar	8,33%	Dit is in alle cao's gelijk (bij HbH geldt een minimum).
ORT	0%	Voor de ambulante producten geldt dat deze alleen tijdens de '0% ORT-uren' worden geboden (ma-vrij tussen 7 en 20 uur en za tussen 8 en 12 uur).
	26%	Voor Kortdurend Verblijf hanteren we 26% ORT; de onderbouwing daarvan volgt verderop in deze notitie.

Tabel 5. Uitwerking opslagen

3. Sociale Lasten

De opslag sociale lasten is gebaseerd op de wettelijk verplichte percentages.

Sinds begin 2020 is de Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB) van kracht, waardoor het premiepercentage voor de werkloosheidswet gedifferentieerd is naar de aard van het dienstverband van de medewerkers. Om deze opslag te kunnen berekenen is de verdeling tussen vast/flex van belang. We hanteren dit jaar als uitgangspunt een verdeling van **85%**⁵ medewerkers voor onbepaalde tijd en **15%** medewerkers op een tijdelijk contract. Er is geen breed onderzoek bekend waaruit de feitelijke verdeling blijkt. Relevant is daarom mede dat door de cao-partners is aangegeven te streven naar een verhouding van 90/10 aan het einde van de looptijd van de cao (ultimo 2021).

Ook is opslag toegevoegd voor de transitievergoeding die in de WAB is aangepast. Dit betreft de uitkering die wordt gegeven aan medewerkers waarbij op verzoek van de

⁴ In 2014 is door KPMG gevonden dat de bandbreedte 90-95% een goed gemiddelde vormt, na een breed onderzoek bij aanbieders naar de kostprijzen van de dienstverlening die vanaf 2015 na de gemeenten is gedecentraliseerd. Vanwege de toename van verloop van personeel in de zorgsector in de afgelopen jaren, menen wij dat 90% een reële inschatting is.

⁵ Dit percentage is mede bepaald door de ambitie van de gemeente om zo veel mogelijk vaste dienstverbanden te stimuleren.

werkgever de aanstelling wordt beëindigd (ook als die aanstelling tijdelijk was). De hoogte van deze opslag is bepaald op basis van de volgende aspecten:

- hoogte van de vergoeding, dat is eenderde van een maandsalaris bij een volledig gewerkt jaar dus $(1/3/12 =) 2,78\%$;
- de inschatting van aanbieders in vergelijkbare trajecten dat bij eenderde van alle aflopende contracten een transitievergoeding aan de orde;
- de inschatting dat jaarlijks 15% van alle contracten aflopen of worden beëindigd op verzoek van de werkgever, gebaseerd op dezelfde verhouding vast/flex die hiervoor is benoemd.

Dat leidt tot een opslag van $(2,78\% * 1/3 * 15\% =) 0,14\%$.

Voor de pensioenafdracht een gemiddelde waarde bepaald, aangezien die afdracht leeftijd- en salarisafhankelijk is. De pensioenpremie in deze tabel is gebaseerd op het percentage dat vanaf 2021 van toepassing is (OP 25% en AP 0,5%, waarbij de helft voor rekening van de werkgever komt). De opslag voor dit pensioenpercentage is mede afhankelijk van het salaris daarom is hier een gemiddelde genomen over de verschillende rekensalarissen die bij de diverse producten ontstaan op basis van de inschaling en functiemix in de tabellen 2 en 3. Bij HbH en Persoonlijke verzorging is deze gemiddelde waarde lager vanwege de lagere salarissen die hierbij aan de orde zijn. Bij Logeren is de waarde hoger vanwege de hogere salarissen die hierbij aan de orde zijn.

Component	% 2021	% HbH
WAO/IVA/WGA basispremie (Aof) incl. toeslag kinderopvang	7,53%	id
WW premie (Awf) laag (aanstelling voor onbepaalde tijd)	85% van 2,70%	id
WW premie (Awf) hoog (overige dienstbetrekkingen)	15% van 7,70%	id
ZVW premie werkgever	7,00%	id
Werkhervattingskas (gezondheidszorg)	1,28%	id
Transitievergoeding	0,14%	id
Pensioenpremie bijdrage werkgever (Persoonlijke verzorging)	7,46%	6,85%
TOTAAL opslag sociale lasten (Persoonlijke verzorging)	26,86%	26,25%
Pensioenpremie bijdrage werkgever (Begeleiding)	8,67%	
TOTAAL opslag sociale lasten (Begeleiding)	28,07%	
Pensioenpremie bijdrage werkgever (Logeren)	9,31%	
TOTAAL opslag sociale lasten (Logeren)	28,71%	

Tabel 6. Opbouw sociale lasten

4. Opslag overhead

Dit betreft de kosten van de organisatie van waaruit de professionals werkzaam zijn. In de praktijk komen vaak grote verschillen tussen aanbieders voor. Deze verschillen, zowel tussen branches als tussen vergelijkbare aanbieders binnen een bepaalde branche,

omvatten een bandbreedte van soms wel tientallen procenten. Daarnaast worden in de verschillende rapporten over onderzoeken naar de feitelijke opbouw en waarde van het percentage overhead, verschillende definities gehanteerd. Wij hanteren de volgende definities van de kosten die tot de (personele) overhead en overige kosten worden gerekend:

Overhead

Overhead is het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Het primaire proces is het geheel aan diensten en voorzieningen dat door een zorgorganisatie geboden wordt aan een cliënt, om direct in de behoefte aan begeleiding, verzorging, voeding (en verpleging, behandeling, opvoeding) van de cliënt te voorzien.

(Personele) Overhead

Niet- cliëntgebonden personele kosten ten behoeve van het primaire proces (leidinggeven, hotelfuncties, terrein- en gebouwgebonden functies en overig niet-clientgebonden personeel); inclusief een opslag voor andere personeelskosten⁶ (zoals reiskosten woonwerkverkeer, opleidingskosten, kosten werving & selectie).

Overige kosten

Overige (niet personele) kosten ten behoeve van het primaire proces (voeding, hotelmatige kosten, cliënt c.q. bewoner gebonden kosten, terrein- en gebouwgebonden kosten, afschrijving, huur, lease, interest en algemene kosten (waaronder ICT, kantoorbenodigheden, marketing, abonnementen etc.).

We hebben verschillende benchmarks geanalyseerd⁷ en de definities en waarden met elkaar vergeleken⁸. Op basis van de door ons geanalyseerde benchmarks, komen wij voor de verschillende categorieën van producten tot verschillende percentages. Gezien de verschillen in de omvang van de overhead tussen de sectoren die blijken uit de benchmarks, zullen de percentages niet voor iedere aanbieder feitelijk kostendekkend zijn.

Overigens dient dit percentage te worden gezien als een opslag op de totale kosten van het personeel in de directe dienstverlening. Elders zien we de overhead ook wel als aandeel in het totaal van alle kosten van een organisatie, dat is dus niet de wijze waarop het hier bedoelde percentage doorwerkt.

Parameter	Waarde	Toelichting
Overhead	15%	Voor de Huishoudelijke Hulp (dat is een eenvoudig te organiseren dienst, met een grote span of control en geringe overige uitvoeringskosten).
	30%	Voor de andere producten (dat is een complexer te organiseren dienst, met meer administratieve lasten en een kleinere span of control).

Tabel 7. Uitwerking overhead als opslag op de kosten van het direct dienstverlenend personeel

⁶ Dit betreft rubriek 423 uit het Prismant rekenschema.

⁷ Onder andere: Berenschot (2018) Tarieven ambulante Jeugdzorg; Berenschot (2013) Rapportage benchmark overhead; KPMG (2014) Inzicht in tarieven Wmo en Jeugdzorg,

⁸ Zie bijlage 2 voor de definities zoals wij die gebruiken.

5. Productiviteit/declarabiliteit

Bij het bepalen van een reëel tarief is het van belang de productiviteit van de medewerkers te bepalen, zodat een correctie voor de niet-productieve uren kan worden doorgevoerd. De correctie voor niet-productieve uren bestaat uit verschillende onderdelen. Hierover kan discussie bestaan. In de onderstaande tabel maken we bij de declarabele inzet onderscheid naar de verschillende producten. In de tabel is het aantal declarabele uren per jaar afgeleid uit de bruto beschikbare aanstellingsuren (1.878) verminderd met de feest- en verlofdagen (cao-afhankelijk), ziekteverzuim en niet-cliëntgebonden uren.

Verlofuren en feestdagen

Het aantal verlofuren en vakantiedagen verschilt per cao: VVT: 237, GHZ: 251,4, GGZ: 251,4 en SW: 251. Wij hanteren 260 uur waarvan 210 wettelijk en bovenwettelijk en 50 vakantiedagen. Hiermee is rekening gehouden met alle cao's en is met eventuele extra verplichte uren, zoals leeftijdsgebonden verlof en integraal keude budget. Voor HBH rekenen we alleen met de cao VVT en komen we uit op 243 uur. Hierbij is rekening gehouden met extra verplichte uren.

Ziekteverzuim

In de discussie over het ziekteverzuim wordt veelal verwezen naar benchmarkcijfers voor de gehele sectoren VVT, GHZ, GGZ en SW. In de VNG-rekentool wordt per cao, op basis van een meerjarig gemiddelde in de sectoren (Branche Viewer periode 2017-2019), de volgende suggestie gedaan: VVT: 6,9%, GHZ: 6,15%, GGZ: 6,09% en SW: 6,09%.

In de praktijk is sprake van verschillen tussen aanbieders en tussen de sub-sectoren. Organisaties met een lager gemiddeld ziekteverzuim voeren hierop vaak actief beleid, waardoor met name het korte verzuim en de verzuimfrequentie positief worden beïnvloed. Daarbij laat CBS Statline zien dat het gemiddelde van de afgelopen twee jaren (1 januari 2018 tot en met 30 juni 2020) voor de Gezondheids- en welzijnszorg 5,85% is. Op basis van de VNG rekentool, de CBS Statline en de stimulans voor actief beleid adviseren wij een aftrek voor ziekteverzuim van 100 uren pre fte. Dat komt overeen met 6,18%, gerekend over de netto-uren minus verlofuren en feestdagen (vakantiedagen blijven staan bij ziekte).

Opleiding

Enkele cao's leggen de plicht op om 2% van de loonsom te reserveren voor scholing. De 2% betreft zowel de uren die aan opleiding worden besteed als de kosten van scholing. Op basis daarvan gaan wij uit van 30 uren per fte voor opleiding, zijnde 1,6% van de loonsom. Het overige deel van de 2% rekenen wij onder overhead, zijnde kosten voor scholing.

Reistijd

Wij houden bij de ambulante individuele begeleiding rekening met niet-declarabele reistijd werk-werk van 125 uren per jaar. Dit is gebaseerd op de inschatting van gemiddeld negen dienstreizen per week met een gemiddelde reistijd van een kwartier a 20 minuten per rit. Voor het buitengebied rekenen we 30 minuten per rit. Daarmee komen we uit op 190 uren per jaar. Voor HBH gaan we uit van 35 uren per jaar, gebaseerd op twee cliënten per dag en 10 minuten reistijd daartussen.

Clïëntgebonden uren indirect

Voor de berekening van de indirecte uren cliëntgebonden sluiten we aan bij de productbeschrijvingen. Dat resulteert in de cliëntcontacttijd die volgens declarabel is.

Onderdeel	Ondersteuning bij de aanbieder	Ondersteuning bij cliënt thuis	Huishoudelijke Hulp
Bruto beschikbare uren per jaar	1.878	1.878	1.878
Feestdagen	50	50	243 ⁹
Verlof, incl. bovenwettelijk	210	210	
Ziekteverzuim (6,18%)	100	100	101
Werkbare uren per jaar	1.518	1.518	1.534
<i>Niet cliëntgebonden activiteiten:</i>			
Opleiding, intervisie	30	30	21
Algemeen overleg en administratie	80	80	15
Overig (koffie/thee, etc.)	20	20	-
Clïëntgebonden uren	1.388	1.388	1.498
daarvan indirecte tijd	75	75	-
Reistijd van/naar cliënt	-	125 ¹⁰	35
Clïëntcontacttijd (declarabel)	1.313	1.188¹¹	1.463

Tabel 8. Uitwerking declarabiliteit

6. Risico-opslag

Om de continuïteit richting cliënten en werknemers te garanderen, moet een aanbieder rekening houden met (financiële) tegenvallers. Om die tegenvallers te kunnen opvangen, heeft een aanbieder een weerstandsvermogen¹² nodig. Hiertoe is een opslag voor het creëren van dergelijke buffers realistisch. De hoogte van de opslag is onderwerp van discussie; er zijn geen landelijke richtlijnen voor wat hierbij reëel genoemd kan worden. De gekozen van 2% sluit aan bij een geaccepteerde gemiddelde winstmarge in de zorg.

Parameter	Waarde	Toelichting
Risico-opslag	2%	Te berekenen over de bruto loonkosten inclusief sociale lasten en de opslag voor overhead.

Tabel 9. Uitwerking risico-opslag

⁹ Hier is alleen de cao VVT van toepassing.

¹⁰ Voor het buitengebied rekenen we met 190 uren niet declarabele reistijd werk-werk per jaar. Daarmee komen we uit op 1.123 uren declarabele clientcontacttijd per jaar.

¹¹ Bij individuele begeleiding plus wordt nog gerekend met een No Show van 2%. Daarmee komen de declarabele uren uit op 1.164 uren per jaar.

¹² Door voor een weerstandsvermogen te zorgen voorkomt een organisatie dat het meteen in financiële problemen komt bij een calamiteit. De weerstandsratio geeft aan in hoeverre een organisatie eventuele calamiteiten financieel op kan vangen.

7. Overige kosten

Toelichting Dagbesteding

De hoogte van de kosten voor de huisvesting bij dagbesteding leiden we af uit de NZa-tarieven voor de normatieve huisvestingscomponent (NHC) en de normatieve inventariscomponent (NIC) voor dagbesteding in de Wlz (de Modulaire Pakketten Thuis).

Onderstaand overzicht is gebaseerd op de bijlagen bij de NZa-beleidsregels "Prestatiebeschrijvingen en tarieven zorgzwaartepakketten en volledig pakket thuis" (BR/REG-21118) en "Prestatiebeschrijvingen en tarieven modulaire zorg" (BR/REG-21117).

NHC en NIC-tarieven dagbesteding voor Wlz (prijspeil 2021)	
Dagbesteding	Maximum tarief per dagdeel
VG (1-4)	€ 6,99
GGZ (wonen 1)	€ 8,44

Tabel 10. NHC en NIC voor dagbesteding VPT (bron NZa- beleidsregels BR/REG-21117 en 21118)

Op basis van het bovenstaande hanteren we € 7,- per dagdeel ter dekking van de kosten van huisvesting bij zinvolle daginvulling. Aanvullend gaan we uit van een vergoeding van € 1,- voor lichte catering. Daarmee komt de totale vergoeding bij dagbesteding op € 8,- per cliënt per dagdeel.

In de volgende tabel geven we weer welke groepsgrootte de basis vormt voor de berekening van het tarief per cliënt. De groepsgrootte geeft immers aan over hoeveel cliënten de kosten van de personele inzet kan worden verdeeld. De groepsgrootten zijn bepaald aan de hand van de omschrijvingen in het productenboek.

Productgroep	Groepsgrootte
Begeleiding groep basis	> 6 ; we rekenen derhalve met 7 cliënten per groep
Begeleiding groep plus	Midden 5-6 en zwaar < 5 ; we rekenen derhalve met 5 cliënten per groep
Kort verblijf	We rekenen met een groepsgrootte van 9

Tabel 11. Groepsgrootte bij groepsbegeleiding

Toelichting kortdurend verblijf

In de onderstaande tabel zijn de parameters voor de verdere opbouw van een reëel tarief voor kortdurend verblijf weergegeven. Hierbij gaan we ervan uit dat het Kort Verblijf wordt ingezet als 'respijtzorg', dus ter vervanging van de mantelzorg. Dat betekent dat we vanuit de over te nemen mantelzorgtaken redeneren voor de opbouw van het tarief.

Mogelijke (mantel)zorgtaken	Basis voor een reëel tarief
Huishoudelijke taken in brede zin (onderdak, zorgen voor slapen, maaltijden, etc.)	Dit betreft het leveren van 'bed, bad, brood'. Hierbij gaat het om de investering in stenen en inventaris en om het bieden van bijbehorende hotelmatige

Mogelijke (mantel)zorgtaken	Basis voor een reëel tarief
	voorzieningen. Om hiervoor een reëel tarief te bepalen, leiden we de kosten hiervan af van het vergelijkbare 'opname niet-geïndiceerde partner' zoals dit in de Wlz mogelijk is. Dit betreft het logeren van een gezonde partner van een cliënt in een Wlz-instelling (VVT). Deze partner doet geen beroep op zorg/behandeling, waardoor dit met het logeren onder de Wmo is te vergelijken. Het NZa tarief hiervoor bedraagt in 2021 € 53,92 per etmaal (conform de beleidsregel BR/REG-21118).
Persoonlijke en lijfsgebonden zorg (hulp bij aan- en uitkleden, wassen, verzorging, etc.)	nvt (zorgverzekeringswet)
Toezichtstaken (aandacht hebben, aanwezig zijn, begeleiding door de dag, eventueel ADL-assistentie, slaapwacht tijdens nachtelijke uren)	Voor het bepalen van een reëel tarief, gaan we uit van de aanwezigheid van een medewerker of een combinatie van medewerkers van het opleidingsniveau uit tabel 4. Bij deze inzet gaan we uit 26% toeslag ORT (zie bijlage 1). We gaan er daarbij vanuit dat één professional een groep bedient met gemiddeld negen (9) cliënten. Die ORT is berekend op basis van 24 uur aanwezigheid per etmaal en in principe op alle dagen van de week, met een gelijke verdeling over de dagen.
Reguliere Wmo-ondersteuning	nvt (niet via dit product; indien nodig zijn hiervoor één of meer andere Wmo producten geïndiceerd).
Geneeskundige zorg	nvt (zorgverzekeringswet)

Tabel 12. Toelichting Deeltijdverblijf bij Maatschappelijke Ondersteuning

Toelichting vervoer

Het is naar onze ervaring niet goed mogelijk om tarieven voor vervoer op te bouwen op basis van de hiervoor beschreven kostprijscomponenten. Dit hangt samen met het feit dat er vele manieren zijn waarop de aanbieders dit vervoer in de praktijk organiseren; variërend van professionele taxibusjes tot vrijwillige chauffeurs. Daarom komen wij tot een modelmatige benadering van een reëel tarief voor vervoer, door aan te sluiten bij de tarieven voor vergelijkbare voorzieningen tbv de dagbesteding Wlz in 2021¹³. Deze tarieven worden door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) vastgesteld op basis van objectief onderzoek. In die tarieven voor het vervoer naar dagbehandeling/dagbesteding onder de Wlz, wordt voor het gecontracteerd vervoer onderscheid gemaakt langs meerdere assen:

- Vervoer met middelen van de aanbieder
- Gecontracteerd vervoer voor kinderen/volwassenen, met/zonder rolstoel
- Individueel georganiseerd vervoer
- Afstand

¹³ Zie hiervoor de beleidsregel Prestatiebeschrijving en tarieven modulaire zorg 2021 (BRREG-21117) en bijlage 1.

In de onderstaande tabel zijn de dagtarieven voor de volwassenen binnen de Wlz in 2021 in beeld gebracht:

Doelgroep	0-4 km	5-9 km	10-19 km	20-29 km	30-39 km	> 40 km
Eigen vervoer aanbieder	€ 7,72	€ 7,72	€ 17,52	€ 23,96	€ 33,06	€ 33,06
Volwassenen; gewoon	€ 17,52	€ 17,52	€ 23,96	€ 33,06	€ 33,06	€ 46,18
Volwassenen; rolstoel	€ 17,52	€ 23,96	€ 33,06	€ 33,06	€ 46,18	€ 63,92
Individueel vervoer	€ 17,52	€ 23,96	€ 46,18	€ 46,18	€ 63,92	€ 94,64

Tabel 13: tarieven vervoer dagbesteding/dagbehandeling Wlz (prijspeil 2021)

Voor de regio Súdwest-Fryslân hanteren we de volgende uitgangspunten voor een reëel tarief voor beide vervoersvarianten:

- **Gewoon vervoer naar groepsbegeleiding**
Gebaseerd op het gemiddelde van het 'gewone' vervoer voor volwassenen, gecontracteerd en met eigen vervoersmiddelen, afstanden <20 km (in het buitengebied rekenen we met <30 km).
- **Rolstoelvervoer naar groepsbegeleiding**
Gebaseerd op het gemiddelde van het (gecontracteerde) rolstoelvervoer over de afstanden <20 km (in het buitengebied is dat <30 km).

Virtuele tarieven

Toepassing van het kostprijsmodel met de parameters zoals hiervoor vermeld, leidt tot de volgende adviestarieven (prijspeil 1 januari 2021).

Producten Maatschappelijke Ondersteuning	Uitkomst
Huishoudelijke Hulp	€28,65 / uur
Persoonlijke verzorging	€44,18 / uur
Individuele begeleiding basis	€54,16 / uur
Individuele begeleiding plus	€67,46 / uur
Individuele begeleiding basis (Buitengebied)	€57,30 / uur
Individuele begeleiding plus (Buitengebied)	€ 71,45 / uur
Begeleiding groep basis	€36,10 / dagdeel
Begeleiding groep plus	€48,86 / dagdeel
Kort verblijf – alleen verblijf	€ 53,92 / etmaal
Kort verblijf All-in	€ 220,38 / etmaal
Vervoer gewoon	€15,33 / dag
Vervoer rolstoel	€24,85 / dag
Vervoer gewoon (Buitengebied)	€18,62 / dag
Vervoer rolstoel (Buitengebied)	€26,90 / dag

Tabel 14: Virtuele tarieven prijspeil 1 januari 2021

Bijlage 1. Berekening ORT bij kortdurend verblijf

1. Kortverblijf

Bij kortverblijf gedurende de weekenddagen is sprake van inzet in een tijdvak waarvoor ORT van toepassing is. Bij de berekening daarvan gaan we uit van een gelijke verdeling van de etmalen deeltijdverblijf over alle dagen van de week. In de onderstaande tabel is de inzet verdeeld over de verschillende ORT-tijdvakken.

Inzet bij kortverblijf			Uren per etmaal		
dag	tijdvak	ORT%	ma-vr	zat	zon/feestdagen
<i>maandag-vrijdag</i>	00:00-06:00	44%	6		
	06:00-07:00	22%	1		
	07:00-20:00	0%	13		
	20:00-22:00	22%	2		
	22:00-24:00	44%	2		
<i>zaterdag</i>	00:00-06:00	49%		6	
	06:00-08:00	38%		2	
	08:00-12:00	0%		4	
	12:00-22:00	38%		10	
	22:00-24:00	49%		2	
<i>zon/feestdagen</i>	00:00-24:00	60%			24
ORT gemiddeld per dag			17,4%	35,3%	60%
aantal dagen per week			5	1	1
gemiddelde ORT			26%		

Tabel B1. ORT bij kortverblijf

Dit leidt tot een opslag voor de ORT in het tarief voor de personele inzet van 26%.

Bijlage 2. Definities bij het toepassen van een kostprijsmodel in het sociaal domein

Bij een aantal kostencomponenten verwijzen we naar de nummers uit het Prismant rekenschema voor zorginstellingen, een in de sector erkende opbouw van de administratie.

Overhead

Overhead is het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Het primaire proces is het geheel aan diensten en voorzieningen dat door een zorgorganisatie geboden wordt aan een cliënt, om direct in de behoefte aan begeleiding, verzorging, voeding (en verpleging, behandeling, opvoeding) van de cliënt te voorzien.

(Personele) Overhead

Niet- cliëntgebonden personele kosten ten behoeve van het primaire proces (leidinggevenden, hotelfuncties, terrein- en gebouwgebonden functies en overig niet-clientgebonden personeel).

Overige kosten

Overige (niet personele) kosten ten behoeve van het primaire proces (voeding, hotelmatige kosten, cliënt c.q. bewoner gebonden kosten, terrein en gebouw gebonden kosten, afschrijving, huur, lease, interest en algemene kosten (waaronder ICT, kantoorbenodigheden, marketing, abonnementen etc.).

Kosten van voeding

Totaaltelling van de materiële kosten die verband houden met de bereiding en verstrekking van maaltijden en andere voedingsproducten. In het Prismant rekeningschema zijn dit alle rekeningen uit rubriek 43.

Andere hotelmatige kosten

Deze kostengroep bevat de materiële kosten die aan de hotelfunctie van de instelling kunnen worden toegerekend (inclusief de kosten van het vervoer van cliënten), met uitzondering van de kosten van voeding. In het Prismant rekeningschema zijn dit alle rekeningen uit rubriek 44.

Algemene kosten

Kosten van algemene aard. Denk hierbij aan: kosten voor dienstreizen, materiele kosten voor administratie en registratie, ICT, communicatiekosten, kosten algemeen beheer, zakelijke lasten en verzekeringen, kosten audiovisuele apparatuur en andere algemene kosten. In het Prismant rekeningschema zijn dit alle rekeningen uit rubriek 45.

Cliënt c.q. bewonergebonden kosten

Dit betreft o.a. kosten voor onderzoek, laboratorium, geneesmiddelen en hulpmiddelen. In het Prismant rekeningschema zijn dit alle rekeningen uit rubriek 46.

Terrein- en gebouwgebonden kosten

Het betreft hier de kosten die worden gemaakt voor onderhouden de dotaties die worden gedaan aan groot onderhoud, en de kosten voor nutsvoorzieningen: gas, elektriciteit, water. In het Prismant rekeningschema zijn dit alle rekeningen uit rubriek 47.

Afschrijvingen, huur en leasing en interest

Afschrijvingskosten en huur van vervoersmiddelen, immateriële activa, gebouwen, automatisering, financieringskosten en dotaties egalisatie. In het Prismant rekeningschema zijn dit alle kosten die vallen onder rubriek 48.